

FNV
Hertogswetering 159
3452 AS Utrecht
T 088 3680368

CNV
Tiberdreef 4
Postbus 2475
3500 GL Utrecht
T 030 751 11 00

Gezamenlijke reactie FNV en het CNV

naar aanleiding van de internetconsultatiefase wetsontwerp toekomst pensioenen

12 februari 2021

Naar aanleiding van de internetconsultatiefase wetsontwerp Toekomst pensioenen maken FNV en het CNV gebruik van de mogelijkheid om een aantal aandachtspunten naar voren te brengen.

Inleiding

Het wetsvoorstel Toekomst Pensioenen is een belangrijke stap op de weg naar een beter, inzichtelijker en toekomstbestendiger pensioenstelsel. De stelselherziening is een broodnodig onderhoud aan een goed pensioenstelsel dat onder grote druk staat door de lage rente en de vergrijzing. De uitgangspunten blijven:

- De pensioenambitie blijft overeind, ook wat betreft het fiscaal kader;
- Eerder perspectief bieden op een koopkrachtig pensioen, wat ook betekent dat het pensioen directer meebeweegt met de ontwikkeling van de economie;
- Pensioen transparanter en persoonlijker maken;
- Betere aansluiting bij de ontwikkelingen in de maatschappij en op de arbeidsmarkt;
- Met de stelselwijziging beogen het kabinet en sociale partners geen versobering.

De sterke elementen van het huidige stelsel worden intact gehouden, zoals de collectieve uitvoering met handhaving van de huidige verplichtstelling en met behoud van solidariteit binnen en tussen generaties. Daarnaast moet de pensioenopbouw voor zelfstandigen aantrekkelijker worden.

FNV en het CNV hebben hun handtekening onder het Pensioenakkoord gezet en zijn ervan overtuigd dat het mogelijk is om de beoogde verbeteringen te realiseren, en de sterke elementen te behouden.

FNV en het CNV signaleren wel enkele belangrijke knelpunten in het wetsvoorstel Toekomst Pensioenen en in de aanpalende afspraken die zijn gemaakt in het Pensioenakkoord. Deze laatste zijn niet verwoord in het wetsvoorstel, maar de afspraken blijven onverkort van kracht. Dat zijn achtereenvolgens:

1. Vormgeving van het transitie FTK en het 'invaarmoment';
2. Voortgang structurele oplossing voor zwaar werk en 45 arbeidsjaren;
3. ZZP-pensioenexperimenten.

Ad 1. In het transitie FTK moeten afspraken worden gemaakt zodat ook de huidige senioren van de voordelen van het nieuwe pensioenstelsel kunnen profiteren.

De huidige gepensioneerden missen al 12 jaar lang indexatie. Zij vragen zich terecht af of zij indexatie nog mee gaan maken. Zonder verdere afspraken over een ingroeipad en het invaren hangt zelfs voor veel gepensioneerden ieder jaar de dreiging van een verlaging van hun pensioen boven

FNV
Hertogswetering 159
3452 AS Utrecht
T 088 3680368

CNV
Tiberdreef 4
Postbus 2475
3500 GL Utrecht
T 030 751 11 00

hun hoofd. Eerder al hebben wij opgeroepen om te blijven kijken vanuit het perspectief dat bij het nieuwe pensioenstelsel hoort. Dus: kijk bij alle beslissingen rondom de hoogte van de pensioenpremies, pensioenopbouw en pensioen vanuit de nieuwe contracten. We moeten daarbij geen problemen vooruit schuiven, maar ook geen onnodige problemen in de overgangsfase creëren die het vertrouwen verder onder druk zetten. Juist nu is rust en perspectief noodzakelijk voor het vertrouwen in de jaren tot de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel.

Het transitie FTK zoals het is opgenomen in het wetsvoorstel moet verder worden uitgewerkt. FNV en CNV vinden dat het resultaat hiervan evenwichtig moet zijn. Dit geldt ook voor het omzetten van de huidige aanspraken naar pensioenvermogen (het zogenaamde 'invaren'). Op het moment van invaren (zeg 1-1-2026) worden pensioenaanspraken en rechten tegen op dat moment geldende marktverhoudingen definitief vastgelegd. Deze momentopname kan een groot effect hebben. Dit gaat tot het laatste moment leiden tot grotere onzekerheid bij de mensen.. Wij delen ook de zorgen van de pensioenfondsen hierover. Wij denken samen met hen dat het nodig is dat pensioenfondsen beleidsruimte krijgen om tot een evenwichtige belangenafweging te komen.

Ad 2. Het is noodzakelijk dat er een structurele oplossing komt voor ouderen met zwaar werk

In het pensioenakkoord is afgesproken dat er een onderzoek wordt uitgevoerd naar de wijze waarop een structurele regeling gerealiseerd kan worden waarbij mensen kunnen stoppen met werken na 45 arbeidsjaren. Het gepubliceerde rapport¹ over stoppen na 45 arbeidsjaren is hier de uitkomst van en laat zien dat veel mensen met een zwaar beroep hun pensioendatum niet gezond kunnen halen. Er zijn echter uitvoeringstechnische complicaties om de regeling uit te voeren.

FNV en het CNV vinden het niet meer dan redelijk en rechtvaardig dat na 45 jaar werken aan mensen de mogelijkheid wordt gegeven om eerder te stoppen met werken. Dat geldt in het bijzonder voor mensen met een zwaar beroep, met fysiek zwaar werk, met psychisch belastend werk en met werk onder verzwaarde omstandigheden, zoals bijvoorbeeld het werken in ploegendiensten. Vooral in die sectoren is doorwerken tot de – stijgende - AOW-leeftijd vaak niet mogelijk. Bovendien geldt voor mensen met een praktische opleiding of een lager inkomen dat zij vaker vroeg begonnen zijn met werken. Zij hebben daarnaast gemiddeld genomen een lagere levensverwachting. Uitvoeringstechnische hobbels moeten uit de weg worden geruimd om een goede regeling mogelijk te maken.

FNV en het CNV zijn daarom voorstander van een publiek gefinancierde regeling zodat mensen na 45 arbeidsjaren kunnen stoppen met werken. Voor veel mensen is het belangrijk om eerder te kunnen stoppen met werken. Daarom zijn er al in diverse cao's afspraken gemaakt en lopen er gesprekken over eerder stoppen op basis van de nieuwe tijdelijke RVU-regeling. Het aantal cao's waar tot nu toe afspraken gemaakt zijn, valt echter sterk tegen. FNV en CNV constateren dat de sectorale werkgevers zich niet willen houden aan de afspraken die centraal zijn gemaakt. Wij zullen alle partijen houden aan de centraal gemaakte afspraken en verwachten dat ook u dat als partij zult doen.

¹ Eindrapport Onderzoek 45 dienstjaren, 14 januari 2021, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

FNV
Hertogswetering 159
3452 AS Utrecht
T 088 3680368

CNV
Tiberdreef 4
Postbus 2475
3500 GL Utrecht
T 030 751 11 00

Het is ook daarom van groot belang dat er nu al afspraken worden gemaakt over welke permanente regeling er straks moet komen als de tijdelijke RVU-regeling ten einde is gekomen. De uitkomsten van het onderzoek naar stoppen na 45 arbeidsjaren laten de noodzaak hiervoor zien en bieden een goede basis om hierover in gesprek te gaan met kabinet en sociale partners. We roepen het kabinet op om met ons aan de slag te gaan voor een structurele oplossing, zodat iedereen op tijd met pensioen kan.

Ad 3. ZZP-pensioenexperimenten: er is onvoldoende ruimte vanuit de overheid

Om het zelfstandigen gemakkelijker te maken om pensioen op te bouwen is in het kader van het Pensioenakkoord afgesproken om pilots te doen waarbij zelfstandigen beter toegang krijgen tot de tweede pijler (pensioenfondsen).

De experimenteerfase dient gebruikt te worden om te onderzoeken hoe zelfstandigen het beste worden gestimuleerd om pensioen op te bouwen. FNV en het CNV zijn, samen met de Pensioenfederatie, van mening dat juist experimenten met automatic enrollment, met daarbij een opt-out mogelijkheid, heel belangrijk zijn, omdat hierbij de verwachting is dat meer zelfstandigen gaan deelnemen aan een pensioenexperiment. De door zelfstandigen gewenste vrijwilligheid blijft door de mogelijkheid van opt-out gewaarborgd. Zelfstandigen die willen deelnemen aan de pensioenexperimenten moeten zoveel mogelijk worden ontzien met betrekking tot fiscale belemmeringen en/of administratieve voorschriften. Dergelijke belemmeringen zal immers de animo van zelfstandigen om deel te gaan nemen beperken.

Voor pensioenfondsen en uitvoerders, die deelnemen aan de pensioenexperimenten, geldt eveneens dat er geen onnodige administratieve belemmeringen en kosten mogen ontstaan. Een goede gegevensuitwisseling met de KvK, welke nodig is voor de uitvoering van de pensioenexperimenten en het wegnemen van fiscale belemmeringen, is dan ook belangrijk voor het slagen van de voorgenomen experimenten.

FNV en het CNV vinden dat de huidige voorgestelde wettelijke bepaling voor een pensioenexperiment (artikel 150a) onvoldoende tegemoet komt aan de afspraak om zinvolle experimenten te houden. We delen het standpunt van de Pensioenfederatie.

Om zelfstandigen en pensioenfondsen voldoende tijd te geven voor het opdoen van ervaring met de experimenten vinden FNV en het CNV het belangrijk dat deze experimenten tenminste 4 jaar kunnen duren, gerekend vanaf de start, voordat een evaluatie plaatsvindt. Gedurende deze looptijd van 4 jaar kan dan voldoende aandacht worden besteed aan voorlichting, stimuleringsmaatregelen, communicatie over inleg en opbouw en het opstellen van evaluatiecriteria.